

Особливості проведення позаміських екскурсій

Сагач Анна Олександрівна

*студентка 4 курсу спеціальності «Туризм»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: sahachao@krok.edu.ua*

Сокол Тетяна Георгіївна

*к. пед. н., доцент, доцент кафедри туризму,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: taniash@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-6106-4911*

Термін «екскурсія» має багато визначень. На нашу думку, це поняття найкоректніше визначив В. О. Герд. За його словами, екскурсія-це форма суспільно-освітньої роботи, коли група осіб (екскурсантів) під керівництвом більш знаючої особи (екскурсовода) вивчає предмет або явище в його природному оточенні, відправляючись з цією метою до об'єкту свого вивчення [1].

В контексті сервісного забезпечення турпродукту екскурсія покликана задовольнити духовні, естетичні, інформаційні потреби людини, реалізуючи пізнавальну функцію туризму: розширення кругозору, організації культурного дозвілля, відпочинку, спілкування.

Реалізацію функціонального змісту екскурсій забезпечує екскурсійна діяльність-специфічний вид діяльності людини з надання послуг організаційного, інформаційно-методичного і виробничого забезпечення проведення екскурсій-екскурсійного обслуговування.

Для правильного визначення мети й завдань екскурсії, вибору прийомів її проведення й використання в туристичній програмі їх прийнято класифікувати за різними ознаками. Основними з них є: зміст екскурсії, місце проведення, засіб пересування по маршруту, склад учасників і форма проведення. За місцем проведення виділяють екскурсії міські, позаміські, об'єктні та комплексні.

Заміські екскурсії проводяться за межами міста, де формується група і звідки й починається маршрут. Говорячи конкретно про позаміські екскурсії, слід зазначити, що цей вид екскурсій може мати декілька варіантів. В усіх варіантах передбачається виїзд за межі міста як початкового пункту в межах близько 100 км, але в одному випадку екскурсія проводиться тільки в кінцевому пункті призначення, в іншому має вигляд шляхової інформації, тобто інформація надається на шляху прямування, або екскурсія поєднує в собі ці два види.

Відстань, яку готові долати екскурсанти, залежить від самого об'єкта пізнання. Якщо він цікавий, то можна й потерпіти незручності тривалого переїзду та заплатити за це вищу ціну. Тут спрацьовує просте правило: чим далі розташований об'єкт, тим цікавіший він повинен бути. Наприклад, до залишків фортеці «Черн», що на західній околиці Чернівців, екскурсійні групи рідко коли добираються; натомість заради Хотинської фортеці вони залюбки долають 70 км, і це лише в один бік.

Заміські екскурсії за тематикою бувають як оглядові, так і тематичні. Цим екскурсіям властива велика кількість та різноманіття об'єктів показу і відповідно підтем. Зрозуміло, що у тематичних екскурсіях головна тема розкривається в кінцевому пункті тому, що під час переїзду об'єктів, пов'язаних із нею, може і не бути. Проте на шляху проходження

групи зустрічаються об'єкти, що викликають інтерес в екскурсантів, про які екскурсовод дає довідки, тому важливим під час підготовки цієї екскурсії є дбайливе вивчення і відбір необхідної шляхової інформації та ілюстративних матеріалів «портфеля екскурсовода» до неї. Оскільки переїзд до головного об'єкту маршруту може займати декілька годин рекомендується підібрати матеріали в різній формі: аудіозаписи, відеоматеріали, фотозображення (окремі або набори фотокарток), різноманітні колекції, для того щоб шлях до екскурсійного об'єкта був цікавим, але не перенасиченим.

Викладається шляхова інформація, якщо виникають паузи у висвітленні теми екскурсії. Її особливістю є відсутність постійних зорових вражень, виходів до об'єктів і відповідно розповідь екскурсовода має головне значення.

Зміст шляхової інформації не належить і здебільшого не пов'язаний із темою екскурсії, матеріал, що викладається в ній, має довідковий характер. Здебільшого матеріал шляхової інформації носить краєзнавчий характер – природа, сільське господарство, промисловість, розвиток культури й мистецтва, майбутнє краю, історія, розповідь про видатних особистостей. Головною вимогою до змісту шляхової інформації є те, що в ній не має повторюватися матеріал екскурсії, що буде проводитися в кінцевому пункті цього маршруту. Шляхова інформація не має методичної розробки, складається і затверджується тільки її текст. Кожен екскурсовод зобов'язаний мати індивідуальний текст шляхової інформації [2].

Замість екскурсії на один день з Києва-групові, сімейні, корпоративні-прекрасний спосіб відпочити від столиці, побувати в музеях, парках, замках рідного краю. Екскурсійний потенціал України нараховує 39 міст із тисячолітньою історією. Крім того, у Київській, Чернігівській, Сумській, Полтавській, Черкаській областях, у Поділлі і Галичині зосереджено найцінніші пам'ятки історії, культури, архітектури і ремесел. Тут збереглися культурні пам'ятки X–XII ст., які є унікальною історичною спадщиною [3].

Маса цікавих місць розташовані не далі 100 км від столиці (Чернечий ліс, стародавнє місто-фортеця у Вишгороді, історія подій II Світової війни у Нових Петрівцях, осетрова ферма у Києві, католицький костел в Фастові, ландшафтний парк села Буки, Покровська церква в Пархомівці та ін.).

Люди часто і не підозрюють, скільки цікавого і незвичайного знаходиться зовсім поруч. Щоб провести вихідні або святкові дні цікаво, варто відправитися хоча б в одноденну поїздку за межі свого міста.

Всього за один день можна відвідати три чудових куточка України: католицький костел в Фастові, неосяжний ландшафтний парк села Буки, Покровську церкву в Пархомівці, а крім того, прогулятися по новому парку “Острів сакури”.

У 100 кілометрах на північ від Києва розташовані відразу два унікальних природних парки: величезний Міжріччинський національний парк, який займає територію між Дніпром і Десною, і маленький парк “Беремицьке”, який став домівкою для нащадків диких коней, тарпанів.

Для того, щоб побачити середньовічний замок і зануритися в атмосферу XVII ст., зовсім не обов'язково їхати на Західну Україну. Всього в 100 км від Києва знаходиться дивовижний замок «Радомисль».

За 13 год. подорожі можна встигнути помилуватися архітектурними перлинами Бердичева, побачити один з найкрасивіших вокзалів країни і два старовинних палаци.

Також можна відвідати Буки. Буки-невеликий населений пункт Сквирського району Київської обл., який має давню історію. Про це свідчать знайдені під час розкопок поселення Трипільської та Черняхівської культур, залишки давнього городища, курганний комплекс, а також інші артефакти часів України-Русі.

Екскурсійний потенціал України невичерпний. Нині багато хто віддає перевагу екскурсійним подорожам Україною, що дозволяє пізнати свій рідний край та сприяє розвитку внутрішнього туризму у країні.

Список використаних джерел

1. Сокол Т. Г. *Основи туристичної діяльності Підручник / За заг. ред. В. Ф. Орлова. К.: Грамота, 2006. 264 с.*
2. Галасюк С. С., Нездоймінов С. Г. *Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 178 с.*
3. Любіцева О. О. *Туристичні ресурси України: навчальний посібник / О. О. Любіцева, В. Є. Панкова, Є. В. Стафійчук. К.:Альтерпрес, 2007. 369 с.*